

Nominering för E-status:

Salix lanata 'Hjeltnes' – ullvide 'Hjeltnes'

Ett lågt, vackert och bra ullvide med garanterade egenskaper

Bakgrund och ursprung

Sorten 'Hjeltnes' har sitt ursprung i en planta vid Hjeltnes Trädgårdsmästarskola i västra Norge, men kommer troligen ursprungligen från Island. Sorten har på Hjeltnes haft en lång och god utveckling med ett bibehållet tätt och friskt uttryck. Det som utmärkte denna buske var dess täta och breda växtsätt samt dess täta bladverk som slår ut i silvervitt samband med den tydliga blomningen.

Beskrivning

Ullvidet är vildväxande i norra Europa, norra och centrala Asien samt i norra Nordamerika. I Sverige förekommer arten i de norra delarna av landet där den växer på fuktiga, gärna kalkhaltiga sand- och grusmarker, såsom sjöstränder och utmed fjällbäckar. Ullvidet utvecklar som art ett tätt, rundat växtsätt med knotiga grenar, 0,7–1,2 meter hög och med tiden betydligt bredare. Storlek och täthet varierar stort mellan olika individer vilket är extra tydligt hos fröförökade plantor. 'Hjeltnes' är kompaktare och helt enhetlig. Unga skott och knoppar är tätt vitulliga. Bladen har en rundad elliptisk form, 3–7 cm långa, och är under våren och försommaren tydligt silvergrå för att längre fram under säsongen få en mattgrön nyans på bladovansidorna. Blomningen infaller strax innan, samt under, bladens utveckling under våren i maj-juni vilket är en fin detalj då de gulgröna blomsamlingarna hos hanplantor är mycket vackra mot de silvervita bladen.

Användning

Ullvidet är ett vackert och användbart vide som fungerar bra i samplanteringar där man genom artens silvriga bladverk och buskens runda växtsätt kan uppnå en kontrastverkan gentemot andra växter.

Som marktäckare har den sin största potential i soliga och väl-dränerade sammanhang då den på alltför rika jordar kan få en mer utsatt konkurrenssituation.

För användning av ullvide som marktäckare bör 'Hjeltnes' väljas då den har ett för arten tätt växtsätt och bladverk. Bladen hos ullvide är betydligt bredare än de flesta andra arter inom släktet (pilar) vilket gör att de effektivare skuggar ut ogräs. Även prydnadsaspekten är genom denna sort säkrad då det är en hanklon som därmed har stora och tydliga videkissar.

Ståndort

Arten kräver full sol för en tät och frodig utveckling. Den är tämligen anspråkslös beträffande markförhållanden och även om den föredrar näringsrika, fuktiga men väl-dränerade jordar så får den även en god utveckling även på lättare jordar där perioder av torka kan förekomma. Den har även en påvisat god utveckling på lerjordar men är känslig för alltför täta och odränerade marker.

Förökning

Produktion sker vegetativt genom örtartade eller vedartade sticklingar.

Sundhet

Ingen rost har observerats, men sorten kan angripas av bladlöss.

Provodling

Sorten har varit i provodling för E-planta sedan 2017. Försöksplantor finns hos Essunga plantskola i Gävle, zon 4, hos Eriksbo plantskola i Jämtland, zon 6, hos Hallbergs plantskola i Nossebro, zon 3 samt på Splendor plant i Svanshall, zon 1.

Plantorna har haft god utveckling i Svanshall och mycket god utveckling i Gävle och i Jämtland. I Jämtland blir den ca 40 cm hög, jämn, tät och frisk. I Nossebro har den fått svampangrepp men det kan bero på att dessa försöksfält stått under vatten en tid. Inga angrepp har noterats hos övriga. Splendor har haft sorten i kontinuerlig produktion de senaste åren och tycker sorten är mycket bra. De har inte fått några reklamationer. Lång erfarenhet finns i Norge där den varit med i marktäckarförsök sedan 2006.

Sorten förökas med sticklingar hos Splendor och EPS. EPS har i år 360 st. rotade sticklingar. Eriksbo har planterat ut moderplantor för att starta produktion. De tror att det kommer bli en storsäljare.

Salix lanata är svår att få tag i och får ofta ersättas med *Salix helvetica* som ofta får rost enligt Miriam Dovrén på Eriksbo. Det enda negativa enligt samma källa är att den är något känslig för torka. Även Essunga har haft provproduktion som fungerat bra.

Kort växtbeskrivning

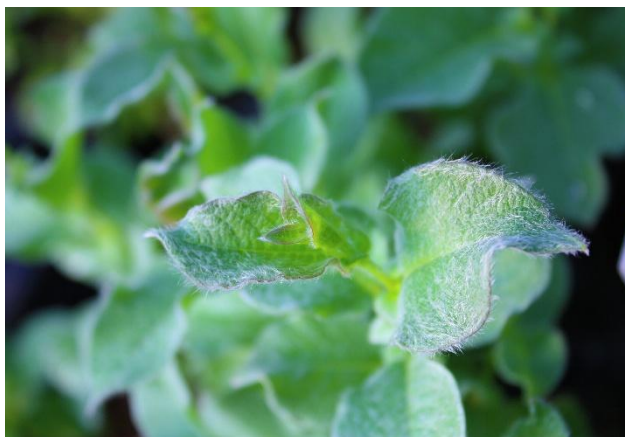
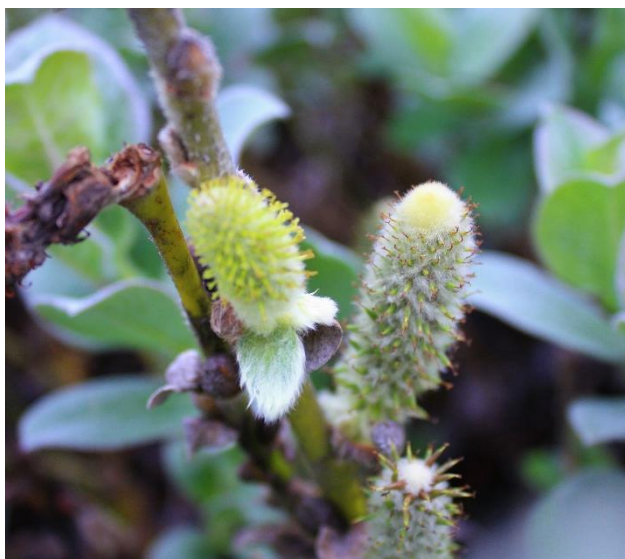
Växtnamn: *Salix lanata* 'Hjeltnes'

Härdighet: Zon 1-5(6)

Växtsätt: Tätt och rundat. 0,5-1 meter hög och med tiden mer bred än hög.

Växtplats: Solig och anspråkslöst men föredrar väl-dränerad, näringsrik och fuktig jord.

Användning: Som marktäckare i samplanteringar eller som kontrastväxt i t.ex. perennplanteringar. Är sannolikt en utmärkt bjälklagsväxt.

Ursprung: Finns med i det norska E-systemet sedan många år och där den i sin tur har sitt ursprung från plantering vid Hjeltnes Trädgårdsmästarskola i Ulvik.

Förslag till E-märkning

Härdighet: Zon 1-5(6)

E-status: E2

E-merit: Tålig och härdig mark-täckare som med sitt silvriga ludna bladverk och generösa blomsamlingar i gulgrönt om våren är ett fint komplement i E-plant-sortimentet.

Sorten 'Hjeltnes' E är en norsk selektion av ullvide som har ett tätt, samlat växtsätt med en tät skrud av silvervita blad under vår och försommar, 0,5-1 meter hög och något bredare vid basen av busken, över tid bredare. Sorten är en hanklon och bjuder därmed på en generös blomning med omkring 3 cm långa blomsamlingar i gult i samband med att de silvervita bladen utvecklas under våren. Höstfärgerna är vanligen varmt gula i färgen. Härdig i zon 1-5(6).

Genom artens stora variation beträffande växtsätt, storlek, bladtäthet och blomning är det av stort värde att kunna förutse dess uttryck och därmed dess användningspotential.

Sorten 'Hjeltnes' har i Norge och i Sverige provodlats med goda erfarenheter beträffande härdighet, växtsätt och friskhet. Genom sortens täta växtsätt och bladverk tillsammans med en tydlig blomning är den väl lämpad att använda i solbelysta planteringar, både i grupper och som en formstark kontrastväxt i samplanteringar med t.ex. perenner och prydnadsgräs. Genom artens kapacitet att hantera exponerade och tidvis torra förhållanden har den även en god potential för takplanteringar om det inte råder allt för krävande förhållanden.

I Norge finns lång och god erfarenhet av att använda arten som marktäckare i trafikmiljöer.

Sammanställning

Henrik Sjöman och Johan Slagstedt.

Provodlingsresultat av Lottie Broman Nilsson.

Bild av rabatt tagen av Johan Slagstedt.

Närbilder lånade från Plantinor A/S.